

22-05-2012

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΕΚΘΕΣΗ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΕΠΑΛ
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ**

A₁) Το κείμενο πραγματεύεται την προσφορά του λόγου στο άτομο και τους παράγοντες κατάκτησής του. Αρχικά, ορίζεται ως συνδυασμός σκέψης και ομιλίας, ενώ ταυτόχρονα αντιπαρατίθεται η εύστοχη με την άστοχη έκφραση. Αναλυτικότερα, παρουσιάζονται τα θετικά χαρακτηριστικά που προσδίδονται με τον ορθό λόγο, όπως η συγκροτημένη σκέψη. Ισχυρίζεται δε ότι η γλωσσική πενία ευθύνεται για τη διανοητική << δυστοκία >>. Καταληκτικά, καθίσταται αναγκαία για την καλλιέργειά της γλώσσας η αγωγή, τόσο από την οικογένεια όσο και από την εκπαιδευτική και κοινωνική πολιτική, ως απαραίτητο συμπλήρωμα της γενετικής καταβολής.

B₁) Αποτελεί κοινό τόπο ότι ο καλύτερος τρόπος για να χαρακτηρίσει κανείς έναν άνθρωπο, είναι να προσέξει πώς εκφράζεται, μιλά και γράφει. Πράγματι, με το λόγο, γραπτό και προφορικό, εξωτερικεύονται οι ιδέες, οι αξίες και τα συναισθήματα του ατόμου ενώ παράλληλα διαφαίνεται ο βαθμός συγκρότησης της σκέψης του. Επιπρόσθετα, μέσα από τη γλώσσα αντικατοπτρίζεται η πνευματική και ψυχική καλλιέργεια του ατόμου, συντελώντας στον προσδιορισμό της ταυτότητάς του. Η καλλιέργεια, λοιπόν, του λόγου ως αναπόσπαστο κομμάτι κάθε έκφρασης της ζωής, οφείλει να αποτελεί προτεραιότητα του καθενός.

B2) Ο τρόπος πειθούς της πρώτης παραγράφου είναι επίκληση στην αυθεντία. Συγκεκριμένα, ο συγγραφέας παραθέτει τις απόψεις του Πλάτωνα στο έργο του <<Σοφιστής>>. Στόχος του είναι να ενισχύσει την αξιοπιστία των επιχειρημάτων του, αποδίδοντας τη σημασία των αρχαίων Ελλήνων για τη σκέψη και την ομιλία.

Σημείωση: Ως τρόπος πειθούς μπορεί να θεωρηθεί και η επίκληση στη λογική με μέσο πειθούς το τεκμήριο της αυθεντίας του Πλάτωνα.

B3) εκφράζεται :μιλά, επικοινωνεί

Θάρρος :παρρησία

Κύριο : βασικό, θεμελιώδη

Αποφασιστική:καίρια

Παρέχουν:προσφέρουν, δίνουν

B)άστοχο ≠ εύστοχο

Κρύψει ≠ φανερώσει, αποκαλύψει

Φτώχεια ≠ πλούτος

Σωματικές ≠ πνευματικές, διανοητικές

Φυσικό ≠ τεχνητό

B4) Ενδεικτικός πλαγιότιτλος : Ο βασικότερος παράγοντας για τη διαμόρφωση την προσωπικότητας είναι η αγωγή.

Γ1 ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ :ζητείται άρθρο, επομένως χρειάζεται τίτλος:
‘‘Η γλώσσα των νέων’’

Πρόλογος

Μια αναδρομή στο παρελθόν αποδεικνύει ότι ο άνθρωπος με την επικοινωνία που εξασφαλίζει η γλώσσα κατάφερε να απαλλαγεί από τα κτηνώδη ένστικτα, να οργανωθεί σε κοινωνίες και γενικότερα να δημιουργήσει πολιτισμό. Ο λόγος, γραπτός ή προφορικός, αποτελεί εφελτήριο για την πνευματική καλλιέργεια και αντανάκλα την ενάργεια της σκέψης. Ωστόσο, οι νέοι, με το νεωτεριστικό πνεύμα που τους διακρίνει, εισάγουν νέους γλωσσικούς κώδικες, που τις περισσότερες φορές, αντιβαίνουν γραμματικούς και συντακτικούς κανόνες. Θεωρείται, λοιπόν, σκόπιμο να εξεταστούν οι λόγοι που ωθούν τους νέους σ’ αυτή την τακτική αλλά και να προταθούν λύσεις ευρύτερης καλλιέργειας της γλώσσας των νέων.

Γ1 Α’ ζητούμενο : Λόγοι για τους οποίους οι νέοι χρησιμοποιούν έναν ιδιαίτερο γλωσσικό κώδικα

- Η χρήση ενός ιδιαίτερου γλωσσικού ιδιώματος ανταποκρίνεται στην ανάγκη για διαμόρφωση μιας συγκεκριμένης κοινωνικής ταυτότητας των νέων (όπως η ενδυμασία, η αισθητική του σώματος, η συμπεριφορά.)
- Οι νέοι μέσω του λόγου επιδιώκουν τη διαφοροποίησή τους από το υπόλοιπο κοινωνικό σύνολο καθώς και την προβολή των διαφορετικών ιδεών και επιδιώξεων τους.
- Η νεανική διάλεκτος λειτουργεί ως συνδετικός κρίκος των μελών της ομάδας αφού αποτελεί στοιχείο αλληλοαναγνώρισης και κοινότητας ιδεών.
- Η απόκλιση των νέων από την κοινή γλώσσα εκφράζει τη γενικότερη αλλαγή στη νοοτροπία, την ιδεολογία, τις αξίες και τα πρότυπα της εποχής.
- Η γλώσσα των νέων λειτουργεί ως μέσο αμφισβήτησης απέναντι στις καθιερωμένες αξίες και αντιλήψεις ενώ παράλληλα με τους νεολογισμούς προωθούν μηνύματα κοινωνικής αμφισβήτησης και κριτικής.
- Η νεανική διάλεκτος φανερώνει τη διάθεση των νέων για << γλωσσικό παιχνίδι >>, στοιχείο που αποτελεί κατεξοχήν χαρακτηριστικό των νέων.

Β’ ζητούμενο : Παράγοντες που συμβάλλουν στην καλλιέργειά της γλώσσας των νέων

Οικογένεια : Οι γονείς έχουν χρέος να αποτελέσουν υγιές πρότυπο για τους νέους, ενώ μάλιστα κρίνεται απαραίτητο να συζητούν γόνιμα και δημιουργικά μαζί τους.

Πνευματικοί άνθρωποι : Να ενημερώνουν για τα γλωσσικά προβλήματα και να ευαισθητοποιούν τους νέους με διαλέξεις και αρθρογραφία.

Πολιτεία : Να σέβονται οι ίδιοι τη γλώσσα, να προασπίζουν την ελευθερία έκφρασης των πολιτών και να εφαρμόζουν πολιτική γνήσιας γλωσσικής εκπαίδευσης στο σχολείο.

ΜΜΕ : Να χειρίζονται ορθά τη γλώσσα. Απαιτείται η κατάλληλη εκπαίδευση όσων εμπλέκονται στο δημοσιογραφικό λειτούργημα. Άλλωστε, κρίνεται επιβεβλημένη η προώθηση εκπομπών σχετικών με τη γλώσσα με στόχο την ευαισθητοποίηση των νέων ανθρώπων.

Εκπαιδευτικό σύστημα / Σχολείο : Επιβάλλεται ο γνήσιος διάλογος μεταξύ διδάσκοντος και διδασκόμενου, οι πολύπλευρες δοκιμασίες των μαθητών (διαγωνισμοί αναφορικά με διάφορα κειμενικά είδη), η εξοικείωση με όλα τα γραμματειακά είδη. Απαραίτητη είναι η ορθή γνώση της γραμματικής και του συντακτικού, ενώ καταλυτικά μπορεί να λειτουργήσει ο εμπλουτισμός των δανειστικών βιβλιοθηκών. Προϋπόθεση, φυσικά, αποτελεί η επιμόρφωση και η κατάρτιση των εκπαιδευτικών.

Νέος / Άτομο : Να εκδηλώσει γνήσιο ενδιαφέρον για τα γλωσσικά ζητήματα, ώστε να εξευγενίσει τον εσωτερικό του κόσμο. Θεωρείται σκόπιμη η ουσιαστική επικοινωνία με το συνάνθρωπο μέσω του γόνιμου διαλόγου, καθώς και η συνειδητοποίηση πως η αγάπη για το βιβλίο τον ενδυναμώνει πνευματικά.

Επίλογος

Καταληκτικά, αυτό που πρέπει να γίνει αντιληπτό είναι πως η γλώσσα αποτελεί θεματοφύλακα του πολιτισμού και της ταυτότητας ενός λαού. Καλό θα ήταν να επιτευχθεί ένας συγκερασμός παρελθόντος – παρόντος για να καταστεί σαφές ότι δεν πρόκειται για ένα απλό μέσο επικοινωνίας, όπως εύστοχα δηλώνει ο Ο.Ελύτης, αλλά για "εργαλείο μαγείας". Ένα εργαλείο που θα γοητεύσει και θα εμπνεύσει τη νέα γενιά.

Επιμέλεια

Άγγου Ι.
Αλμυρούλη Α.
Βασιλειάδου Μ.
Γεωργίου Μ.
Εσκιτζή Ρ.
Ευθυμιάδου Ν.
Παρασχάκη Ε.
Σεβρής Κ.
Τσαρουχά Α.
Χατζηνικολάου Ν.